

Länsstyrelsen
GOTLANDS LÄN

Bevarandeplan för Natura 2000-området

SE0340191 Nasume myr

Natura 2000

Natura 2000 är ett ekologiskt nätverk av värdefulla naturområden inom EU. Utpekande av Natura 2000 -områden bygger på krav som finns i EU:s fågeldirektiv och art- och habitatdirektiv. Syftet är att hejda utrotning av vilda djur och växter och att hindra att deras livsmiljöer förstörs. Alla medlemsländer ska peka ut områden dels för fåglar som anges i EU:s fågeldirektiv, dels för naturtyper och arter som anges i art- och habitatdirektivet. Genom utpekandet åtar sig länderna att de utpekade värdena i områdena ska bevaras långsiktigt. Natura 2000-nätverket är en av hörnstenarna i EU:s arbete för att bevara biologisk mångfald. I fågeldirektivet och habitatdirektivet listas 170 naturtyper och sammanlagt cirka 900 växt- och djurarter som särskilt värdefulla. 90 av naturtyperna och drygt 100 av djur- och växtarterna i habitatdirektivets bilaga 1 och 2 finns i Sverige. Därtill häckar regelbundet cirka 60 av fågeldirektivets fåglar i vårt land.

Bevarandeplaner

För varje Natura 2000-område ska Länsstyrelsen ta fram en beskrivning. Detta ska göras i särskilda bevarandeplaner eller i en skötselplan om området även är naturreservat. I planen ska det finnas en beskrivning av området med bevarandesyfte, bevarandemål och beskrivningar av de naturtyper och arter som ska bevaras och bidra till gynnsam bevarandestatus. Hot mot Natura 2000-områdets arter och naturtyper, och behov av bevarandeåtgärder, t ex skydd eller skötsel, ska beskrivas. Informationen ska underlätta förvaltningen av området och tillståndsprövningar enligt miljöbalken.

Bevarandeplanen ska fastställas av Länsstyrelsen, som även är ytterst ansvarig för att målsättningen med området uppfylls. Bevarandeplanen ska revideras när ny kunskap tillkommer eller när förutsättningar för området ändras. Den ska tas fram och hållas aktuell i dialog med berörda intressenter, och det är värdefullt om den som har ny information kontakter Länsstyrelsen. Bevarandeplanen är inte ett juridiskt bindande dokument. För formell reglering av skydd eller skötsel kan andra beslut behövas, t ex skyddsbeslut för naturreservat. Föreskrifter enligt eventuella skyddsbeslut gäller parallellt med den tillståndsplikt som gäller inom Natura 2000.

I bevarandeplanen redovisas gränser, naturtyper och arter enligt bästa tillgängliga kunskap. I de fall där ny kunskap har tillkommit, har Länsstyrelsen för avsikt att föreslå dessa ändringar till regeringen när nästa tillfälle ges.

Vid förvaltning och tillståndsprövning utgår man från i verkligheten förekommande naturtyper, varför det är nödvändigt att bevarandeplanen redovisar dessa, även om de inte har hunnit beslutas av regeringen.

Tillståndsplikt och samråd

För att inte skada naturvärden krävs tillstånd för verksamheter eller åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område. Det kan även gälla åtgärder utanför Natura 2000-området, om de kan påverka miljön i området. Detta regleras i miljöbalken (7 kap. 27-29§§). Då det kan vara svårt att avgöra vilka åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka naturvärden behöver man samråda med Länsstyrelsen före genomförandet.

Vid skogsbruksåtgärder hålls samråd med Skogsstyrelsen.

Mer information finns hos Länsstyrelsen, läs på webben eller kontakta en handläggare.

Begreppsförklaringar Natura 2000

SPA - Område som genom regeringsbeslut klassificerats som särskilt skyddsområde i enlighet med EU:s fågeldirektiv (2009/147/EEG).

pSCI - Område som är föreslaget av regeringen, men ännu ej antaget av EU-kommissionen.

SCI - Område som, i den biogeografiska regionen eller de biogeografiska regionerna det tillhör, väsentligt bidrar till att bibehålla eller återställa en gynnsam bevarandestatus hos någon av livsmiljöerna i bilaga 1 i art- och habitatdirektivet eller någon av arterna i bilaga 2 i samma direktiv. Områden som kan bidra till att nätverket Natura 2000 blir sammanhängande och som väsentligt bidrar till bibehållandet av den biologiska mångfalden inom den biogeografiska regionen eller de biogeografiska regioner (kontinental, boreal, alpin, marin östersjön och marin atlantisk) som avses.

SAC – Område av gemenskapsintresse (SCI) som av regeringen med stöd av MB (Miljöbalken) 7 kap. 28 § förklarats som särskilt bevarandeområde.

Gynnsamt bevarandetillstånd

En arts bevarandestatus anses gynnsam när:

- populationsutvecklingen visar att arten på lång sikt kommer att förbli en del av sin livsmiljö
- dess naturliga utbredningsområde inte minskar och sannolikt inte heller kommer att minska
- tillräckligt mycket livsmiljö finns för att arten ska bibehållas på lång sikt.

En naturtyps bevarandestatus anses gynnsam när:

- dess naturliga utbredningsområde och de ytor den täcker är stabila eller ökande
- de strukturer och funktioner som krävs för att livsmiljön ska bibehållas finns kvar under överskådlig framtid
- bevarandestatusen hos dess typiska arter är gynnsam.

Bevarandeplan för Natura 2000-området

SE0340191 Nasume myr

Kommun: Gotland

Områdets totala areal: 93,4 ha

Bevarandeplanen uppdaterad av Länsstyrelsen: 2016-07-28

Bevarandeplanen fastställd av Länsstyrelsen: 2016-12-21

Markägarförhållanden:

Statliga ägandeförhållanden

Regeringsbeslut, historik:

SPA: Nej, pSCI: 2006-05-01, SCI: 2007-11-01, SAC: 2014-01-16, regeringsbeslut M2013/2696/Nm

Naturtyper och arter som ska bevaras i området:

Naturtyper och arter enligt art- och habitatdirektivet samt fågeldirektivet:

6210 - Kalkgräsmarker

6280 - Alvar

7210 - Agkärr

9020 - Nordlig ädellövskog

9080 - Lövsumpskog

Bevarandesyfte

Det överordnade bevarandesyftet för Natura 2000-nätverket är att bidra till bevarandet av biologisk mångfald genom att bibehålla eller återskapa gynnsam bevarandestatus för de naturtyper och arter som omfattas av EUs fågeldirektiv eller art- och habitatdirektiv. För det enskilda Natura 2000-området är det överordnade syftet att bevara eller återställa ett gynnsamt tillstånd för de naturtyper eller arter som utgjort grund för utpekandet av området.

Prioriterade bevarandevärden:

Inom Natura 2000-området Nasume myr är de prioriterade bevarandevärdena områdets; Kalkgräsmarker (6210), Alvar (6280), Agkärr (7210), Nordlig ädellövskog (9020) och Lövsumpskog (9080). Bevara agmyren tillsammans med de omkringliggande ädellövskogar, lövsumpskogar, alvarmarker och kalkgräsmarker som tillsammans bildar en mycket skyddsvärd enhet med höga biologiska bevarandevärden. Bevara den flora och fauna som är typisk för de ovan nämnda naturtyperna.

Motivering:

Nasume myr har erhållit klass 1 i länets Våtmarksinventering (VMI). Agmyren tillsammans med de omkringliggande ädellövskogarna och lövsumpskogarna bildar en mycket skyddsvärd enhet. De omkringliggande alvarmarkerna och kalkgräsmarkerna har höga botaniska och entomologiska värden med flera sällsynta och rödlistade arter, exempelvis alvarveronika, raggarv, östkustarv och kalkkrassing. Dessa arter tillsammans med vissa av alvarets mossor och lavar är konkurrenssvaga och gynnas därför av småskalig störning och naturliga störningsregimer såsom uppfrysningsfenomen och torka som skapar och upprätthåller områden med blottlagd finjord, vilket underlättar etablering.

Prioriterade åtgärder:

Hydrologiska restaureringsåtgärder för att höja avrinningsnivån på myren. Ett återinfört bete i kombination med underhållsröjning bör övervägas för att motverka den naturliga igenväxningen av området.

Beskrivning av området

Nasume myr ligger på Tofta skjutfält som under 1900-talet har varit och är än idag militärt övningsområde. 600 meter nordost om Nasume myr låg gården Norrgårde, en av flera gårdar på skjutfältets södra del som övergavs i samband med att militären tog över. Nasume myr tillhörde tidigare en av Gotlands större opåverkade agmyrar. Myren ligger på hårda lager av lagrad kalksten men i ett djupt bäcken vilket bidragit till bildandet av ett gediget torvlager. Nasume myr har erhållit klass 1 i länets Våtmarksinventering (VMI). Myren bedömdes hysa mycket höga naturvärden för regionen och vara av nationellt bevarandevärde. Myrvidden var tidigare helt öppen och dominerad av ag och var till stor del helt opåverkad från dränerande åtgärder som dikning. Myren dräneras numera av ett dike i söder som förbinds med den söder om och lägre liggande Hojgardsmyr. Runt stora delar av myren finns kantzoner med fina lövsumpskogor och ädellövskogor. I myrens norra del grundas botten upp och här finns en del lågstarrkärr och fuktängar. Myren tillsammans med de omgivande lövskogarna bildar en mycket skyddsvärd enhet.

Sumpskogarna med rikt inslag av ask och andra viktiga substrat på fuktigt underlag erbjuder ett speciellt habitat och är av stor betydelse för områdets epifytiska lavflora med flera sällsynta och rödlistade arter som indikerar värdefulla lövskogsmiljöer. Sällsynt förekommer även lunglav på några träd, trots att lövskogen överlag är tät. Naturvärdena har utvecklats genom naturlig dynamik som exempelvis stormfällningar, insektsangrepp och översvämningar. Lövskogarna nordväst om Nasume myr är ett av de finare lövområdena i Tofta socken. Det består av omväxlande ädellövskogor, blandlövskogor, ädellövskogmarker och lövängsrester (länge sedan hävden upphörde) med gott om gamla, hamlade askar. Här har den mycket sällsynta och rödlistade mörka lundlaven hittats. Två områden har blivit klassade som nyckelbiotoper i Skogsstyrelsens nyckelbiotopsinventering. Öster om Nasume myr och väster om Kyrkbacken går Österväg. Vid lövskogen väster om vägen ligger flera järnåldershusgrunder. Här växer idegran, vit skogslilja, långstarr, skogsstarr, lundelm och lundgröe. Vid några inhägnade husgrunder växer den sällsynta strävlostan. På de omkringliggande alvarmarkerna utgörs växtligheten huvudsakligen av den typiska för gotländska alvarmarker. Till de vanligare arterna hör t.ex. vit och gul fetknopp, baktimjan, solvända, bergsskrabba, blodnäva, tulkört, färg- och vitmåra, fältmalört, spåtistel, jordtistel, gråfibbla, grusbräcka, liten sandlilja och S:t Pers nycklar. På kalkkullen söder om Nasume myr finns en typisk flora med bl.a. alvararv, grådådra, kantig fetknopp, svartoxbär, rött oxbär, grå småfingerört, duvnäva, toppjungfrulin, pukvete, korskovall, sandmaskrosor och knölgröe. Sydost om Nasume myr har även de sällsynta arterna raggarv och

alvarveronika påträffats.

Till områdets sällsyntare arter och förekomster hör alvarveronika, raggarv, östkustarv och kalkkrassing. Markerna hyser också en rik fjärilsfauna med flera sällsynta, rödlistade och för gotländska alvarmarker typiska arter, t.ex. apollofjäril, svartfläckig blåvinge, kattunvisslare, vädlingblåvinge, ängsnätfjäril, mindre blåvinge, bredbrämad bastardsvärmare och sexfläckig bastardsvärmare. Arterna är beroende av att de blomrika, öppna och solexponerade miljöerna på torra och näringsfattiga marker hålls öppna. Alvarmarkerna har präglats av militär verksamhet under en längre tid vilket förhindrat och bromsat igenväxningstakten och mycket av värdena knutna till dessa marker har bevarats. En speciell miljö som uppkommit via militär verksamhet är de körspår som bildats med blottlagda kalk- och sandjordar.

Bevarandemål

Det övergripande bevarandemålet för Natura 2000-området Nasume myr är att arealerna av de naturtyper som legat till grund för utpekandet ska bibehållas eller öka. Natura 2000-arter som legat till grund för utpekandet ska bevaras och ha långsiktigt hållbara populationer och typiska arter för respektive naturtyp får inte minska. Naturtyps- och arts specifika bevarandemål beskrivs under respektive naturtyp och art.

Vad kan påverka negativt

Påverkan på hydrologi och hydrokemi

Alla typer av dränerande åtgärder (inklusive markavvattningsföretag och dämning), t.ex. dikning, dikesrensning, körning och andra markavvattande åtgärder påverkar hydrologi och hydrokemi, vilket kan ge konsekvenser på vegetation och torvbildning samt torvnedbrytning. Vidare kan anläggning av skogsbilvägar över eller i närheten av området påverka hydrologin och/eller hydrokemin i området. Effekterna av dränerande åtgärder kan vara uttorkning, ökad igenväxning och erosion. Avverkning, körning, markberedning, plantering eller andra skogliga åtgärder i närliggande fastmarksskog påverkar hydrologi, lokalklimat och markstruktur och kan leda till läckage av näringsämnen, vilket kan påverka artsammansättningen i dessa normalt näringsfattiga marker.

Dessutom kan diken leda ut näringsrikt slam från närliggande jordbruksmarker till våtmarken. Anslutande avverkningar och närsaltsbelastning leder till försämrade bevarandestatus. Eftersom våtmarken även betingas av kvaliteten på tillrinnings- och avrinningsområdet, kan negativa hydrologiska effekter långt utanför våtmarken påverka bevarandestatusen negativt, t.ex. genom störningar i tillrinnings- och avrinningsmönstret i våtmarken. Agkärn uppträder på platser i naturen där närsaltsnivåerna är naturligt låga. Hydrologiska ingrepp i våtmarker, såsom exempelvis dränerande dikningar leder ofta till att torv oxiderar vilket i sin tur medför att närsalter frigörs. En ökad närsaltsbelastning gynnar en rad arter på bekostnad av karaktärsarter och typiska arter för områdets ingående naturtyper.

Igenväxning

Det mest påtagliga hoten mot de biologiska värdena knutna till områdets öppna torrare marker (kalkgräsmarker och alvarmarker) och våtmarker (agkärn) är igenväxning, en naturlig följd av att betet i området har upphört (och delvis på grund av hydrologiska ingrepp). Kombinationen av dränerande åtgärder med avvattnings- och uttorkningseffekter som följd, upphörd hävd, ökad våtdeposition av kväve och klimatförändringar gör att igenväxningstakten i agmyren accelererar. Vegetationssammansättningen förändras och buskar och träd ökar.

En stor andel av områdets bevarandevärden är helt beroende av att näringsfattiga förhållande råder som hindrar näringskrävande och högväxta arter att etablera sig. Många insektsarter är knutna till specifika växtarter och försvinner om deras värdväxter gör det. Bara några centimeters

växttäckning minskar solinstrålningen och kan påverka många växters förmåga att gro. Ökad igenväxning leder till ökad förnaansamling från döda växter vilket på sikt medför en näringsanrikning och tjockare jordtäckning, vilket i sin tur accelererar igenväxningen på alvarmarkerna.

Tillskottsutfodring av betesdjuren ger indirekt näringstillförsel till marken och missgynnar den konkurrenssvaga floran.

Hävdgynnade arter missgynnas och konkurreras ut vid förändrade näringsförhållanden till följd av ökad kvävedeposition och andra luftburna föroreningar samt surt nedfall, vilket bidrar till förändrad artsammansättning och ökad igenväxning.

Exploatering

Markexploatering och annan markanvändningsförändring i området eller i angränsande områden, exempelvis skogsplantering, kommunikationsleder, dikning och täktverksamhet med ändrade hydrologiska förhållanden utgör hot mot området och dess ingående bevarandevärden.

Användning av avmaskningsmedel

Användning av avmaskningsmedel som innehåller makrocycliska laktoner (där avermectinerna ingår) är negativt för den dynglevande insektsfaunan och kan påverka hydrokemin samt dess ingående arter.

Invasiva arter och trädskjador

Invasiva trädskjador som askskottssjuka utgör ett allvarligt hot mot den biologiska mångfalden i området. Epifytiska lavar och mykorrhizasvampar som är helt beroende av (obligata) ask som substrat eller värdträd hotas. Dessa värdträd utgör på flera håll en nyckelroll i ekosystemet med en stor andel associerad biodiversitet knuten till sig och obligat knutna lavararter som riskerar nationellt utdöende. En utbredd träddöd förändrar också lokal- och mikroklimat i området och kan t.ex. medföra uttorkningseffekter och missgynna dess ingående arter.

Invasiva arter kan medföra påtaglig skada på existerande ekosystem, genom att bl.a. konkurrerar ut inhemsk flora och fauna i områden som ianspråkats.

Bevarandeåtgärder

Gällande regler:

- Förutom vad som i övrigt gäller enligt miljöbalken och annan miljölagstiftning krävs tillstånd för att bedriva verksamheter eller vidta åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område. Tillstånd krävs inte för verksamheter och åtgärder som direkt hänger samman med eller är nödvändiga för naturvårdsinriktade ändamål som skötsel och förvaltning av det berörda området (7 kap. 28 a § miljöbalken).
- Området ligger inom Riksintresse för Naturvård.
- Området ligger inom Riksintresse för Totalförsvar.
- Inom området finns två Nyckelbiotoper

Skydd:

Att upprätta ett långsiktigt skydd kan ske på flera sätt. Upprättande av formellt områdesskydd kan ske genom bildande av naturreservat, biotopskyddsområden eller naturvårdsavtal. Gröna skogsbruksplaner, skogscertifiering eller frivilliga avsättningar kan också vara ändamålsenliga bevarandeåtgärder för skogsfastigheter med, eller i anslutning till våtmarken och därmed fungera som alternativ eller komplement till formellt områdesskydd. Skogsstyrelsen har också en viktig roll och bör vid behov lämna råd eller förelägganden för att bl. a. säkra buffertzoner vid våtmarkerna samt undvika markskador som kan påverka hydrologi och hydrokemi och därmed

även förutsättningarna för naturtypens typiska arter.

Skötsel:

Hydrologiska restaureringsåtgärder

För att uppnå ett gynnsamt bevarandetillstånd för agkärret krävs antingen igenläggning alternativt dämning av det dränerande diket i områdets södra del eller restaurering av vägbanken och dammluckan som reglerar avrinningen. Genom dessa hydrologiska restaureringsåtgärder skulle avrinningsnivå kunna höjas och samtidigt förbättra myrens vattenhållande egenskaper. Åtgärden bör föregås av en hydrologisk utredning som framhåller det praktiska utförandet och hur det påverkar omkringliggande och nedströms mer låglänt liggande områden, exempelvis Hojgardsmyr.

Bete

Markerna vid Nasume myr har tidigare betats, men hävden har sedan länge upphört. Ohävden har inneburit en naturlig igenväxning av området med ogynnsam täckningsgrad av träd- och buskar som följd.

Ett återinfört bete vore önskvärt i kombination med underhållsröjning av igenväxningsvegetation som ratas av betesdjuren. Förslagsvis stängslas hela området in och betas som en enda betesfälla. Det är viktigt att även fastmark ingår i betesfällan för att förhindra att omfattande trampskador uppkommer på marker med dålig bärighet.

Området ska årligen betas med får, lätta nötkreatur och/eller hästar. Området ska nyttjas som betesmark under den tiden på året det är möjligt med hänsyn till markegenskaperna. Normalt omfattar betesperioden i området tiden från slutet av maj till det att marken är så blöt att den kan skadas av tramp från betesdjuren. Betesdjuren får inte vistas i området om marken skadas av tramp. Markskador kan uppkomma om marken är så blöt att marken blir upptrampad om djuren vistas där. Stödutfodring av djur får inte ske.

Underhållsröjning

På grund av påverkade hydrologiska förhållanden och ohävd i agkärret har träd och buskar invaderat den tidigare helt öppna myrvidden. Träd och buskar som invaderat den öppna myrvidden röjs, enstaka områden tillåts förbli träd- och buskbevuxna. Kompletterande röjningar sker efter behov för att fortsatt hindra att igenväxningsvegetation vandrar in i den öppna myrvidden. Underhållsröjningen bör ske i kombination med hydrologiska restaureringsåtgärder för att höja myrens avrinningsnivå (se ovan).

Träd och buskar av igenväxningskaraktär ska fortsatt hindras från att vandra in i agkärret. En mjuk övergång eftersträvas mot omkringliggande lövsumpskogar och ädellövskogar.

Träd och buskar av igenväxningskaraktär som ratas av betesdjuren röjs vid behov på områdets alvarmarker och kalkgräsmarker för att bevara den öppna karaktären. Enstaka buskar och träd sparas då de utgör viktiga strukturer för många insekter knutna till dessa miljöer.

Lövsumpskogen lämnas till fri utveckling och utvecklas i huvudsak genom naturlig dynamik och störningar såsom självföryngring och att trädindivider dör av naturliga orsaker, exempelvis av stormfällning, insektsangrepp och översvämningar. Mindre uttag av gran bör ske vid behov. I ädellövskogen kan förslagsvis några äldre träd frihuggas för att öka andelen solbelysta trädstammar.

Röjningen sker manuellt för att förhindra att omfattande körskadorna uppkommer. Äldre, döende eller döda träd och äldre buskar lämnas alltid medan vegetation av igenväxningskaraktär röjs

bort. Röjningsrester tas bort, alternativt eldas upp på plats.

Slätter

Den långvariga hävdpåverkan i agkärr är dels täkt av ag, alltså agslätter samt betespåverkan vilket tillsammans bidragit till upprätthållande av gynnsam bevarandestatus för naturtypen agkärr. Slättern av ag har tidigare haft stor utbredning på Gotland och hävdformen har medfört att naturtypen blivit mer mångformig med strukturer som öppna vattenspeglar.

Ur naturvårdssynpunkt utgör agslätter inte ett hinder. Bärningen och uppsamlingen av avslagen ag måste ske på ett sådant sätt, eller med ett sådant fordon att körskador inte uppkommer som har dränerande effekt och påverkar områdets hydrologi negativt. En lämplig fordonstyp skulle kunna vara en truxor eller liknande bandgående och amfibiska maskiner som i första hand har utvecklats för restaureringsarbeten i våta marker med låg bärighet. Agen ska efter slätter föras bort från området.

Uppföljning av naturtyper och arter

Länsstyrelsen ansvarar för att uppföljning av bevarandemål genomförs. Uppföljningen ska ske enligt de manualer för skyddade områden som har tagits fram av Naturvårdsverket. Mätbara mål, så kallade målindikatorer, ska registreras i databasen SkötselDOS. Dessa målindikatorer följs sedan upp. Målsättningen är att kunna se om de bevarandemål som satts upp i bevarandeplaner och skötselplaner uppfylls, att skötseln fungerar och att Natura 2000 - naturtyperna och arterna har gynnsamt tillstånd.

Naturtyper och arter enligt art- och habitatdirektivet samt fågeldirektivet:

6210 - Kalkgräsmarker

Areal: 24,1 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut.

Ny Areal: 14,8 ha. Ny Areal, ännu ej fastställd i regeringsbeslut.

Beskrivning

Naturtypen kalkgräsmark innefattar torra till friska, hävdpräglade gräsmarker nedanför trädgränsen ofta med ett rikligt inslag av örter, särskilt kalkkrävande sådana. Jordlagret är tunt och näringsfattigt och har skapats från kalkstensberggrund. Naturtypen har utvecklats genom lång hävdkontinuitet, men kan vara stadd i igenväxning. Krontäckning av träd och buskar, som inte är av igenväxningskaraktär, är 0-20 % och naturtypen är mestadels helt öppen. Hävdgynnade arter ska finnas och frekvensen av igenväxningsarter som hundäxing och hundkex skall vara högst 1 %. Viktiga orkidélokaler är en prioriterad undergrupp av naturtypen och hyser antingen en riklig förekomst av orkidéer, en värdefull population av minst en nationellt mindre vanlig orkidéart, eller en förekomst (oavsett storleken) av minst en orkidéart som är nationellt eller regionalt sällsynt eller mycket sällsynt.

Örtrikedomen gör kalkgräsmarkerna viktiga för många insekter, inte minst bin och fjärilar, tex svartfläckig blåvinge och apollofjäril. Naturtypen kan uppträda i olika skepnader beroende på bland annat fuktighet och klimat. I sydöstra Sveriges sommartorra områden kan kalkmarkerna uppträda som olika typer av stäppartade torrängar med arter som ängshavre, brudbröd, backsmultron, backklöver, flentimotej. I vissa områden kan toppjungfrulin, fältsippa och fältvädd också vara vanliga i naturtypen. På friskare kalkmarker finns arter såsom vildlin, darrgräs och rödkämpar. Mark som på grund av igenväxning, felaktig skötsel eller annan påverkan i stort sett saknar karakteristiska arter och inte går att restaurera inom en rimlig tid bör i normalfallet inte räknas som naturtyp. Detta gäller även mark som är så starkt gödningspåverkad att kvävegynnade växter helt dominerar fältskiktet.

Bevarandemål

Arealen av kalkgräsmarker (6210) ska vara minst 14,8 hektar.

Vegetationen är tydligt hävdpräglad och har en för naturtypen naturlig artsammansättning, inklusive kalkkrävande arter. Området hävdas årligen genom bete. Gräsmiljö är öppen och har en låg täckningsgrad av träd och buskar. Ett visst inslag av buskar (tex. hagtorn och slån) och träd förekommer och gynnar bl.a. insektsfaunan i området. Området har en naturlig näringsnivå som är opåverkad av gödsling (förutom från betande djur). Betesdjuren hålls så långt som möjligt fria från avmaskningsmedel som innehåller makrocycliska laktoner (där avermectinerna ingår) eftersom det slår ut den dynglevande insektsfunan. Starkt gödslingspåverkade områden med rika förekomster av kvävegynnade växter förekommer inte. En löpande skötsel i form av slyröjning förekommer då betesdjuren inte förmår att hålla igenväxningen av buskskiktet tillbaka.

Arter som blivit klassade som invasiva och/eller negativa indikatorarter förekommer inte eller i liten omfattning. Typiska arter och karaktärsarter dominerar fältskiktet och visar inga tecken på bestående populationsnedgångar.

Bevarandetillstånd

Naturtypen bedöms ha ett gynnsamt bevarandetillstånd inom området. Ett återinfört bete skulle höja naturvärdena ytterligare och bidra till ett långsiktigt bevarande av naturtypen.

6280 -Alvar

Areal: 7,01 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut.

NyAreal: 15,1 ha. Ny Areal, ännu ej fastställd i regeringsbeslut.

Beskrivning

Naturtypen utgörs av olika växtsamhällen på tunt eller obefintligt jordtäckte på kalkhällar. Vegetationen varierar bl.a. beroende på mark- och vattenförhållanden (kornstorlek, jorddjup, markrörelser m.m.) och hävd. Särskilt artrika miljöer utvecklas vid en småskalig blandning av små hålltytor, grusig vittringsjord och jordfyllda sprickor i berget. På svagdränerad mark utvecklas ofta en polygonstruktur beroende av bl.a. uppfrysningrörelser i vittringsgruset.

Två undertyper finns:

6280 a) *Nordiskt alvar med tunna (0-30 cm) vittringsjordar på (ordoviciska) kalkhällar. Växttäckte, som sällan är helt slutet, är ofta artrikt. Flera olika växtsamhällen kan urskiljas, bl.a. fårsvingelalvar, solvändealvar och vätar.

6280 b) *Prekambriska kalkhällmarker med inget eller mycket tunt jordtäckte. Växttäckte är sällan helt slutet.

Alvarmark karakteriseras av att den utvecklas på plan eller nästan plan kalkberggrund som i något skede har påverkats av nedisning. Jordtäckte är tunt eller obefintligt, och kalkberggrunden kännetecknas av ett högt pH-värde som gör att vissa näringsämnen blir svårösliga och därmed svåra för växterna att ta upp. Sammantaget skapar detta en mycket mager och ofta torr miljö där bara vissa arter kan etablera sig.

Alvarmarker påverkas i allmänhet av någon typ av stress eller störning, antingen kontinuerligt eller då och då. Mänsklig aktivitet i form av betesdrift eller avverkning har under långa tider satt sina spår i de svenska alvarmarkerna, och i många fall varit en av förutsättningarna för deras existens. Omkring år 1900 var utbredningen av landets alvarmarker som störst, men i takt med att betesdjuren minskat i antal och betet flyttats till mer produktiva marker har många alvar växt igen. Igenväxning sker när förna från döda växter kan ansamlas, vilket leder till att jordtäckte långsamt blir tjockare, vatten binds lättare i marken och tillväxthastigheten av vegetationen kan öka.

Det är bara vissa varianter av naturtypen som kan behålla sin öppna karaktär med hjälp av endast naturliga störningsprocesser, kombinerat med extrem brist på näringsämnen och vatten. Till de naturliga störningsregimerna hör exempelvis bränder, svår torka, översvämningar eller uppfrysningrörelser i marken. Dessa faktorer har gjort att vissa alvarmarker har existerat i hundratals eller tusentals år utan mänsklig påverkan.

Till naturtypen är ofta en artrik och särpräglad flora och fauna knuten. Detta gäller i synnerhet undertypen nordiskt alvar (6280 a) som i huvudsak förekommer på Öland och Gotland samt inom smärre områden i Västergötland. Några endemiska taxa av främst kärlväxter förekommer i naturtypen på Öland och Gotland. Arterna är beroende av stark ljusinstrålning och att varma, torra och näringsfattiga förhållanden råder som hindrar mer näringskrävande och högväxta arter att etablera sig. Många av alvarets insektsarter är knutna till en viss växt och försvinner om deras värdväxt gör det.

Alvarmark är globalt sett en mycket sällsynt naturtyp och hela 70 % av dess totala utbredning återfinns på Öland och Gotland.

Bevarandemål

Arealen av alvar (6280) ska vara minst 15,1 hektar.

Naturliga störningsregimer som uppfrysningsfenomen under vinterhalvåret och återkommande torkstress under sommarhalvåret präglar området och förhindrar delvis uppkomsten av ett slutet vegetationstäck. Hela arealen har en ostörd hydrologi. Området betas extensivt och ingen påtaglig skada på markvegetation eller skadlig fönaansamling förekommer (hänsyn tas till varierande årsmån och därmed olika grad av avbetning mellan år). Området har en naturlig näringsnivå som är opåverkat av gödsling (förutom från betande djur). Vid ett eventuellt återinförande av bete hålls betesdjuren så långt som möjligt fria från avmaskningsmedel som innehåller makrocycliska laktoner (där avermectinerna ingår) eftersom det slår ut den dynglevande insektsfaunan. Buskar och träd av igenväxningskaraktär hålls tillbaka av betet alternativt underhållsröjs vid behov. Ett rikligt inslag av blottlagda finjordar förekommer i områden av grusalvar-karaktär för den störningsgynnade markvegetation av mossor, lavar och kärlväxter.

En tydlig hävd- och/eller störningspräglad markvegetation dominerar artsammansättningen. En för naturtypen naturlig artsammansättning förekommer med frånvaro av arter som blivit klassade som invasiva och/eller negativa indikatorarter. Typiska arter förekommer rikligt och visar inga tecken på bestående populationsnedgångar.

Bevarandetillstånd

Naturtypen bedöms ha ett gynnsamt bevarandetillstånd inom området. Ett återinfört extensivt bete skulle ytterligare öka områdets naturvärden och bidra till ett långsiktigt bevarande av naturtypen.

7210 - Agkärr

Areal: 34,2 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut.

Beskrivning

Naturtypen bildas i grunda kalkrika kärr, sjöpartier eller stränder men utgör ibland ett successionsstadium av blöta, igenväxande rikkärr som lämnats utan hävd. Ag förekommer i allt från smärre bestånd i vegetationsmosaiker med en artrik och lågvuxen rikkärrsvegetation till närmast ensartad dominerande bestånd av ag. Både öppna och trädklädda agkärr förekommer. I trädklädda agkärr med lång kontinuitet i trädskiktet bör skogsbruk undvikas eller bedrivs med stor naturvårdshänsyn.

Förutsättningarna för gynnsam bevarandestatus är flera, bl.a. intakta hydrologiska förhållanden och en opåverkad hydrokemi. Detta inkluderar att torv inte oxideras som en följd av antropogena ingrepp utan endast som en följd av naturliga förändringar. Karaktärsarten ag och typiska arter som höstspira, ängsnycklar, bläddror *Utricularia* spp., korvskorpionmossa och kransalger *Chara* spp. indikerar gynnsam bevarandestatus hos naturtypen med avseende på närsaltsbelastning och hydrologisk stabilitet. Massuppträdande av bunkestarr, älgört, svärdsilja och viden *Salix* spp. som betraktas som negativa indikatorarter i agkärr indikerar hydrologisk påverkan och förhöjd kvävestatus.

Bevarandemål

Arealen av agkärr (7210) ska vara minst 34,2 hektar.

Intakta hydrologiska förhållanden råder med opåverkad hydrokemi i såväl våtmarken som tillrinningsområdet. I myrvidden dominerar och uppträder ensartade bestånd av ag över stora arealer (alternativt i vegetationsmosaiker med artrik och lågvuxen rikkärrsvegetation). En tydlig vegetationszonering förekommer till följd av säsongsmässiga fluktuationer i vattenstånd.

Karaktärsarten ag och typiska arter som höstspira, ängsnycklar, bläddror *Utricularia* spp., krovskorpionmossa och kransalger *Chara* spp. dominerar fält- och bottenskikt i våtmarken. Förekomsterna av karaktärsarten och de typiska arterna är varaktiga och visar inga tecken på bestående populationsnedgångar. Inga massuppträdande av bunkestarr, älgört, svärdsilja och viden *Salix* spp. förekommer.

Bevarandetillstånd

Naturtypen bedöms inte ha ett gynnsamt bevarandetillstånd inom området. Områdets hydrologi är påverkat av dränerande åtgärder och hydrologiska restaureringsåtgärder krävs för att uppnå gynnsamt bevarandetillstånd.

9020 - Nordlig ädellövskog

NyAreal: 18,12 ha. Ny Areal, ännu ej fastställd i regeringsbeslut.

Beskrivning

Naturtypen förekommer på mark som är torr till fuktig och relativt näringsrik och utgör en övergångsform från boreala till nemorala skogstyper. Trädskiktets täckningsgrad är normalt 50-100 %, och ädellövträd (ek, alm, ask, lind, och lönn) utgör normalt 50 % av grundytan. Naturtypen har en lång kontinuitet som lövträdsbärande mark där betes- eller slätterbruk vanligtvis förekommit och har därefter vuxit igen eller ha varit betesfredade på grund av terrängförhållanden (öar, branter, etc.) eller av andra orsaker. En kontinuitet av lövträd med varierad åldersstruktur inklusive gamla träd, samt träd av olika trädslag förekommer. Skogen utvecklas i huvudsak genom naturlig dynamik som självföryngring och naturlig tr added samt utsätts för naturliga störningsregimer så som stormfällning, insektsangrepp och översvämningar. Förekomst av död ved i form av grenar, torrträd, hålträd och lågor i olika nedbrytningsstadier, gamla och grova träd, representativa träd och buskar utgör viktiga substrat. I vissa områden är hassel en förutsättning för gynnsam bevarandestatus, då den är värdväxt för många mykorrhizasvampar. Flera förnasvampar gynnas av de markförutsättningar som är följden av hasselförnans goda egenskaper. Naturtypen är mycket artrik och rödlistade arter av epifytiska kryptogamer, vedlevande insekter, samt marklevande flora och fauna förekommer och varierar med skogens slutenhet.

Bevarandemål

Arealen av nordlig ädellövskog (9020) ska vara minst 18,12 hektar.

En långvarig trädkontinuitet förekommer med träd i varierande åldersstrukturer, inklusive döda, äldre och grova träd samt träd av olika trädslag. Ek dominerar trädskiktet tillsammans ask och utgör minst 50 % av trädskiktet. Skogen utvecklas i huvudsak genom naturlig dynamik, som självföryngring, naturlig tr added samt utsätts för naturliga störningsregimer så som stormfällning, insektsangrepp och översvämningar. Hela området har en ostörd hydrologi och naturlig näringsstatus som är opåverkad av gödsling (förutom från betande djur). Död ved i form av grenar, torrträd, hålträd och lågor i olika nedbrytningsstadier förekommer rikligt och fyller en viktig funktion för vedlevande insekter och svampar. Äldre ekar är frihuggna och exponeras av solinstrålning.

En för naturtypen naturlig artsammansättning förekommer med frånvaro av arter som blivit klassade som invasiva och/eller negativa indikatorarter förekommer i mycket liten omfattning. Typiska arter och karaktärsarter förekommer och visar inga tecken på bestående populationsnedgångar.

Bevarandetillstånd

Naturtypen bedöms ha ett gynnsamt bevarandetillstånd inom området.

9080 - Lövsumpskog

NyAreal: 10,84 ha. Ny Areal, ännu ej fastställd i regeringsbeslut.

Beskrivning

Naturtypen förekommer på näringsrik mark som är fuktig-blöt. Det finns en påverkan från högt grundvatten och översvämning sker normalt årligen. Naturtypen finns på mineraljord, tunna torvtäckten och i vissa fall även på torvmark av lövkärrstorv/vasstorv. Trädsiktets krontäckningsgrad är normalt 50-100 %, och ask/triviallöv (var för sig eller tillsammans) utgör minst 50 % av grundytan.

I södra och mellersta delarna av landet utgörs trädsiktet ofta av klibbal och ibland ask. Videarter och brakved kan förekomma i både träd- och busksikt. Gran är ett vanligt inslag i naturtypen. Skogen ska vara, eller i en relativt nära framtid kunna bli naturskog eller likna naturskog med avseende på egenskaper och strukturer. Den kan ha påverkats av tex. plockhuggning, bete eller naturlig störning. Skogen ska vara i ett sent eller i ett relativt sent successionsstadium. Det ska finnas gamla träd och död ved och en kontinuitet för de aktuella trädslagen. Om naturliga störningsprocesser eller skötselåtgärder i syfte att imitera sådana har påverkat området kan även områden i yngre successionsstadier ingå. Egenskaper och strukturer som är typiska för naturskog finns normalt även i yngre successionsstadier.

Skogens hydrologi får inte vara under stark generell påverkan från markavvattning.

Bevarandemål

Arealen av lövsumpskog (9080) ska vara minst 10,84 hektar.

Kontinuitet av lövträd av varierande ålder inklusive gamla träd, samt träd av olika trädslag förekommer. Skogen utvecklas i huvudsak genom naturlig dynamik och störningar såsom självföryngring och att trädindivider dör av naturliga orsaker, stormfällning, insektsangrepp och översvämning. Området har en ostörd hydrologi. Substrat som död ved (ex. grenar, torrträd, hålträd, lågor) i olika nedbrytningsstadier och gamla eller grova träd förekommer rikligt och fyller en viktig funktion för epifytiska lavar, mossor och svampar. Området har en naturlig näringsnivå som är opåverkad av gödsling (förutom från betande djur). Betesdjuren hålls så långt som möjligt fria från avmaskningsmedel som innehåller makrocykliska laktoner (där avermectinema ingår) eftersom det slår ut den dynglevande insektsfaunan och kan påverka hydrokemin.

En för naturtypen naturlig artsammansättning förekommer med frånvaro av arter som blivit klassade som invasiva och/eller negativa indikatorarter förekommer inte eller i mycket liten omfattning. Typiska arter och karaktärsarter förekommer och visar inga tecken på bestående populationsnedgångar.

Bevarandetillstånd

Naturtypen bedöms ha ett gynnsamt bevarandetillstånd inom området.

Dokumentation

Elmqvist, H. & Stadel Nielsen, P. 2006. Åtgärdsprogram för bevarande av svartfläckig blåvinge. Naturvårdsverket.

Gärdenfors, U. 2015. Rödlistade arter i Sverige 2015. ArtDatabanken.

Götbrink, E. & Haglund, A. 2010. Manual för uppföljning i myrar i skyddade områden. Naturvårdsverket.

Haglund, A. 2010. Uppföljning av skyddade områden i Sverige – Riktlinjer för uppföljning av friluftsliv, naturtyper och arter på områdesnivå. Naturvårdsverket.

Johansson, P & Cronborg, H. 1997. Lövmarker i Bunge, Bäl och Tofta socknar. Länsstyrelsen i Gotlands län.

Länsstyrelsen i Gotlands län. 2015. Bevarandeplan för Natura 2000-området Nasume myr SE0340191.

Martinsson, M. 1997. Våtmarker på Gotland. Länsstyrelsen i Gotlands län.

Naturvårdsverket. 2011. Vägledning för svenska naturtyper i habitatdirektivets bilaga 1, Kalkgräsmarker (6210), Alvar (6280), Agkärr (7210), Nordlig ädellövskog (9020) och Lövsumpskog (9080).

Lagtexter

Art- och habitatdirektivet, Rådets Direktiv 92/43/EEG av den 21 maj 1992 om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter, officiell svensk översättning, version 01.01.2007.

Fågeldirektivet, Directive 2009/147/EC of the European Parliament and of the Council of 30 November 2009 on the conservation of wild birds, svensk översättning.

7 kap. 27-29 §§ Miljöbalk (1998:808).

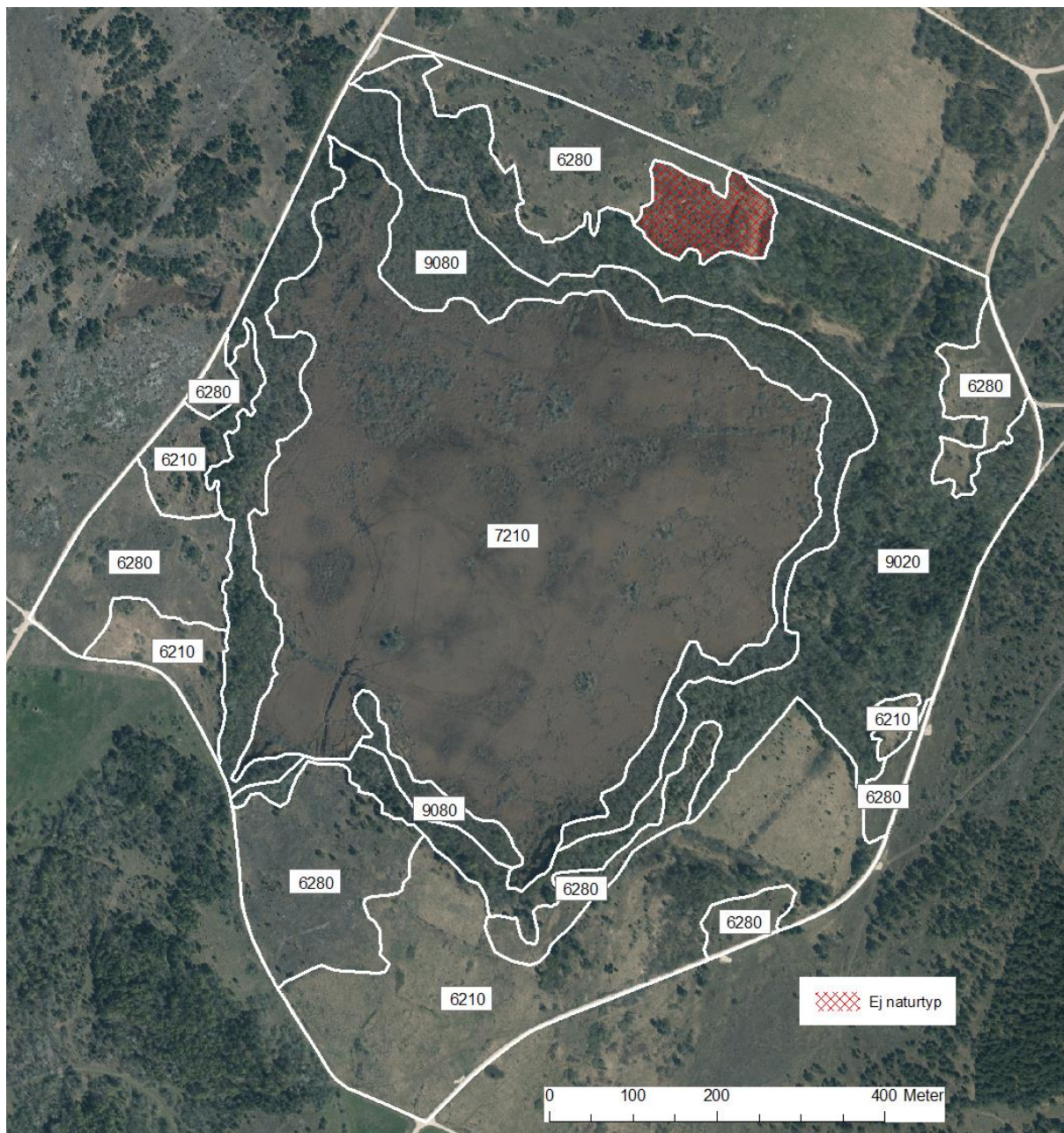
15-17 §§ Förordning (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.

Bilagor

Bilaga 1. Karta, utbredning av naturtyper inom Natura 2000-området.

Bilaga 2. Fynd av rödlistade arter som har gjorts i området.

Bilaga 1. Karta, utbredning av naturtyper inom Natura 2000-området

Natura 2000-området Nasume myr med utbredning av naturtyperna; Kalkgräsmarker (6210), Alvar (6280), Agkärr (7210), Nordlig ädellövskog (9020) och Lövsumpskog (9080).

Bilaga 2. Fynd av rödlistade arter som har gjorts i området

Fåglar

Vetenskapligt namn	Svenskt namn	Hotkategori
<i>Alanda arvensis</i>	Sånglärka	NT
<i>Anthus pratensis</i>	Ängspiplärka	NT
<i>Circus pygargus</i>	Ängshök	EN
<i>Crex crex</i>	Kornknarr	NT
<i>Emberiza citrinella</i>	Gulspurv	VU
<i>Emberiza schoeniclus</i>	Sävspurv	VU
<i>Saxicola ruberta</i>	Buskskvätta	NT
<i>Sturnus vulgaris</i>	Stare	VU
<i>Sylvia nisoria</i>	Höksångare	VU

Kärlväxter

Vetenskapligt namn	Svenskt namn	Hotkategori
<i>Alyssum alyssoides</i>	Grådädra	VU
<i>Bromopsis benekenii</i>	Strävlost	NT
<i>Bromopsis ramosa</i>	Skugglost	VU
<i>Cerastium brachypetalum</i>	Raggurv	EN
<i>Cerastium subtetrandrum</i>	Östkustarv	NT
<i>Euphorbia exigua</i>	Småtörel	VU
<i>Fraxinus excelsior</i>	Ask	EN
<i>Helianthemum nummularium subsp. nummularium</i>	Ljus solvända	NT
<i>Hypochaeris maculata</i>	Slätterfibbla	VU
<i>Polygala comosa</i>	Toppjungfrulin	VU
<i>Thymys serpyllum</i>	Backtimjan	NT
<i>Veronica praecox</i>	Alvarveronika	EN

Lavar

Vetenskapligt namn	Svenskt namn	Hotkategori
<i>Alyxoria ochrocheila</i>	Orangepudrad klotterlav	NT
<i>Bacidia auerswaldii</i>	Mörk lundlav	CR
<i>Gyalecta flotovii</i>	Blek kraterlav	VU
<i>Gyalecta ulmi</i>	Almlav	VU
<i>Gyalecta truncigena</i>	Mörk kraterlav	VU
<i>Lobaria pulmonaria</i>	Lunglav	NT
<i>Megalania grossa</i>	Ädellav	EN

Fjärilar

Vetenskapligt namn	Svenskt namn	Hotkategori
<i>Agonopterix pallorella</i>	Rödklintsplattmal	VU
<i>Chloantha hyperici</i>	Grått johannesörtsfly	NT
<i>Craniophora ligustri</i>	Ligusterfly	NT
<i>Cupido minimus</i>	Mindre blåvinge	NT
<i>Eilema pygmaeolum</i>	Gulpannad lavspinnare	NT
<i>Hadena albimacula</i>	Vitfläkat nejlikfly	NT
<i>Hadena bicruris</i>	Större vitblärefly	NT
<i>Hesperia comma</i>	Silversmygare	NT
<i>Khorassania compositella</i>	Alvarmolnmott	NT
<i>Melitaea cinxia</i>	Ängsnätfjäril	NT
<i>Merrifieldia leucodactyla</i>	Linjesprötat timjanfjädermott	NT
<i>Parnassius apollo</i>	Apollofjäril	NT
<i>Pelochrista huebneriana</i>	Mänskärerotvecklare	NT

<i>Phengaris arion</i>	Svartfläckig blåvinge	NT
<i>Philereme transversata</i>	Svartbrun klaffmätare	NT
<i>Philereme vetulata</i>	Grå klaffmätare	NT
<i>Phytometra viridaria</i>	Jungfrulinsfly	NT
<i>Polyommatus dorylas</i>	Väpplingblåvinge	NT
<i>Pyrgus abvens</i>	Kattunvislare	VU
<i>Scopula decorata</i>	Blåfläckig lövmätare	NT
<i>Scopula rubiginata</i>	Rödlätt lövmätare	NT
<i>Selidosema brunnearia</i>	Hedmätare	NT
<i>Spiris</i>	Streckhedspinnare	VU
<i>Tyta luctuosa</i>	Kalkfly	NT
<i>Zygaena filipendulae</i>	Sexfläckig bastardsvärmare	NT
<i>Zygaena loniceræ</i>	Bredbrämad bastardsvärmare	NT

Steklar

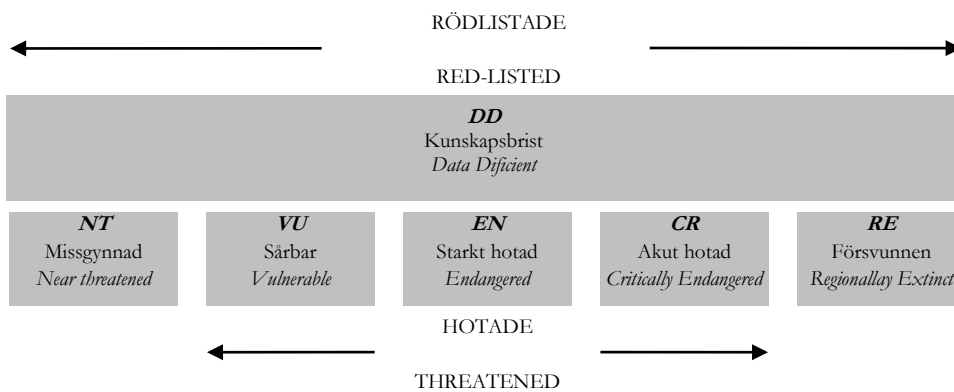
Vetenskapligt namn	Svenskt namn	Hotkategori
<i>Andrena curvungula</i>	Blåklockesandbi	NT
<i>Megachile lagopoda</i>	Stortapetsjerbi	NT
<i>Odynerus melanocephalus</i>	Ljus lorgeting	NT

Tvåvingar

Vetenskapligt namn	Svenskt namn	Hotkategori
<i>Chrysotoxum elegans</i>	Praktgetingfluga	EN

Svampar

Vetenskapligt namn	Svenskt namn	Hotkategori
<i>Cortinarius arcuatorum</i>	Grisspindling	VU
<i>Cortinarius coeruleuscentium</i>	Munkspindling	VU
<i>Cortinarius terpsichores</i>	Tallpraktspindling	VU
<i>Cortinarius rufolivaceus</i>	Slottsspindling	

Aktuella arters hotkategorier enligt den svenska rödlistan 2015.